

Kinderen in Enkhuizen in armoede

Enkhuizen
December 2013

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1 Aanleiding.....	3
1.1 Rapport Kinderombudsman.....	3
1.2 En nu in Enkhuizen.....	3
Hoofdstuk 2 Armoedebeleid gericht op kinderen	4
2.1 Armoedenota 2008	4
2.2 Beleid specifiek gericht op kinderen	4
2.3 Beleid getoetst aan de aanbeveling van de Kinderombudsman	5
2.4 Aanbevelingen	6
Hoofdstuk 3 Het kindpakket.....	7
3.1 Minimaregelingen in het leven van een kind.....	7
3.2 Beleid getoetst aan de aanbeveling van de Kinderombudsman	8
3.3 Aanbevelingen	8
Hoofdstuk 4. Publieke-private samenwerking	9
4.1 Stichting Leergeld	9
4.2 Jeugd Sport Fonds (JSF).....	9
4.3 Jeugd cultuur fonds (JCF).....	10
4.4 Voedselbank West-Friesland.....	10
4.5 Lokale organisaties: onderwijs en verenigingen.....	11
4.6 Beleid getoetst aan de aanbeveling van de Kinderombudsman	11
4.7 Aanbevelingen	12
Hoofdstuk 5 Monitoring beleid	13
5.1 Inleiding.....	13
5.2 Administratief onderzoek	13
5.3 Dossieronderzoek	14
5.4 Interviews.....	17
5.5 Beleid getoetst aan de aanbeveling van de Kinderombudsman	19
5.6 Aanbevelingen	19
Hoofdstuk 6 Samenvatting en aanbevelingen.....	20
6.1 Samenvatting	20
6.2 Aanbevelingen	20
Bijlage 1 Samenvatting rapport Kinderombudsman.....	21
Bijlage 2 Interviews.....	23
Bijlage 3 Reactie leergeld op interviews.....	26

Hoofdstuk 1 Aanleiding

1.1 Rapport Kinderombudsman

Eind juni 2013 heeft de Kinderombudsman het rapport “Kinderen in armoede in Nederland” uitgebracht. De Kinderombudsman controleert of de kinderrechten in Nederland worden nageleefd. Het onderzoek startte in februari 2013 met een digitaal meldpunt, waar circa 700 kinderen en jongeren hebben verteld hoe zij het ervaren om in armoede te leven. Uit dit meldpunt bleek dat het merendeel van de kinderen elke dag wordt geconfronteerd met geldgebrek: geen dagelijkse warme maaltijd en geen nieuwe kleding als dat nodig is.

De Kinderombudsman heeft gemeenten gevraagd hoe zij omgaan met kinderen, die in armoede opgroeien. Ook de gemeente Enkhuizen heeft aan dit onderzoek meegewerkt. Veel gemeenten hebben sportieve en culturele voorzieningen voor kinderen in armoede, maar het aanbod loopt sterk uiteen en is niet altijd even toegankelijk.

De Kinderombudsman geeft vijf aanbevelingen:

1. Het is van groot belang dat gemeenten een armoedebeleid ontwikkelen dat specifiek gericht is op kinderen, gezien het feit dat 1 op de 9 kinderen in armoede leeft.
  - a. Ontwikkel een visie met een integrale aanpak van armoede onder kinderen.
  - b. Verbeter de toegankelijkheid van voorzieningen en maak een aanvraag indienen eenvoudig.
  - c. Betrek kinderen vroegtijdig bij het beschikbaar maken van voorzieningen.
2. Gemeenten wordt aanbevolen een kindpakket samen te stellen, waarvan de onderdelen rechtstreeks ten goede komen aan kinderen zelf. Dit pakket geldt voor kinderen in een huishouden met een besteedbaar inkomen onder de norm van 120% van het sociale minimum.
3. Organiseer een compleet aanbod voor kinderen in armoede. De Kinderombudsman roept gemeenten hiervoor op hun beleid in te richten met behulp van publiek-private samenwerking.
4. Zowel Rijksoverheid, als de gemeentelijke overheden wordt aanbevolen het armoedebeleid gericht op kinderen, te monitoren.
5. De Rijksoverheid dient de gemeenten gericht aan te sporen en aan te spreken, gezien haar verplichting voortvloeiend uit het Kinderrechtenverdrag.

1.2 En nu in Enkhuizen

Naar aanleiding van dit rapport heeft het college laten onderzoeken in hoeverre de aanbevelingen van de Kinderombudsman in Enkhuizen worden uitgevoerd.

In deze notitie worden de aanbevelingen van de Kinderombudsman naast het beleid van de gemeente Enkhuizen gelegd. Aanbeveling 5 - de Rijksoverheid dient de gemeenten gericht aan te sporen en aan te spreken - wordt niet behandeld omdat deze aanbeveling aan het Rijk en niet aan de gemeente is gericht.

Ieder hoofdstuk toetst één van de aanbevelingen van de Kinderombudsman aan het gemeentelijke beleid. Het hoofdstuk eindigt met een conclusie en aanbevelingen.

Hoofdstuk 5 bestaat voor een groot deel uit een onderzoek naar de situatie van ouders met een laag inkomen. Dit is gebeurd door een administratief onderzoek, een dossieronderzoek en interviews.

Hoofdstuk 2 Armoedebeleid gericht op kinderen

Aanbeveling Kinderombudsman:

Het is van groot belang dat gemeenten een armoedebeleid ontwikkelen dat specifiek gericht is op kinderen, gezien het feit dat 1 op de 9 kinderen in armoede leeft.

- a. Ontwikkel een visie met een integrale aanpak van armoede onder kinderen.
- b. Verbeter de toegankelijkheid van voorzieningen en maak een aanvraag indienen eenvoudig.
- c. Betrek kinderen vroegtijdig bij het beschikbaar maken van voorzieningen.

2.1 Armoedenota 2008

In de armoedenota 2008, die in het college-uitvoeringsprogramma nog steeds als leidend wordt aangemerkt, is armoede gedefinieerd.

“Armoede is een situatie waarin mensen sociaal zijn uitgesloten doordat het hen langdurig ontbreekt aan sociaal en economisch perspectief.”

2.1.1 Visie

De gemeente Enkhuizen wil er aan werken dat de inwoners van Enkhuizen maatschappelijk kunnen meedoen door goede huisvesting, voldoende beweging, culturele activiteiten en deelname in hun buurt en de stad. Mensen die dit niet zelf kunnen wordt hierbij ondersteuning geboden. Die ondersteuning bestaat uit het wegnemen van drempels die de deelname aan de samenleving belemmeren. Dit kan door het aanbieden van re-integratietrajecten, het verstrekken van financiële middelen via de bijzondere bijstand of hulp bij het wegwerken van schulden.

2.1.2 Doelen

Het armoedebeleid richt zich vanuit deze visie op twee belangrijke doelen:

- het bevorderen van participatie en
- inkomensondersteuning.

Bij de definitie van armoede is genoemd dat armoede niet alleen financiële maar ook sociale en culturele aspecten heeft. Door het bevorderen van participatie wordt sociale uitsluiting tegengegaan. Een van de belangrijkste oorzaken van onvoldoende participatie is gelegen in het gebrek aan geld. De gemeente wil zich richten op het financieel bijstaan van mensen die langdurig onder, op of iets boven het sociaal minimum leven.

2.2 Beleid specifiek gericht op kinderen

Enkhuizen kent verschillende minimaregelingen. Eén van deze regelingen is specifiek gericht op maatschappelijke participatie van kinderen, de wettelijk verplichte¹ “Verordening participatie schoolgaande kinderen”.

In deze verordening is de computerregeling opgenomen. De andere regelingen die de gemeente Enkhuizen kent, zijn gericht op minima in het algemeen. Kinderen worden hier in wel genoemd.

---

¹ In het voorstel van wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand en enkele andere sociale zekerheidswetten wordt deze wettelijke verplichting waarschijnlijk per 1 juli 2014 weer ingetrokken.

2.2.1 Verordening participatie schoolgaande kinderen

In deze verordening is geregeld dat ouders met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum en een kind dat naar het voortgezet onderwijs gaat of daar al op zit onderwijs 1 keer in de vijf jaar een bedrag van € 750,- ontvangen voor de kosten van een computer en toebehoren. Voor ouders met een inkomen dat hoger ligt dan 110% van het sociaal minimum geldt de reguliere bijzondere bijstand (zie alinea 2.2.3).

2.2.2 Sociaal cultureel participatiefonds

Vanuit het Sociaal cultureel participatiefonds wordt een tegemoetkoming of vergoeding voor activiteiten op het gebied van sport, cultuur of educatie verstrekt. Zo krijgen gezinnen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum de kans lid te worden van een vereniging, het theater of museum te bezoeken, zonder dat dit ten koste gaat van andere noodzakelijke uitgaven. De bijdrage wordt alleen verstrekt voor de werkelijk gemaakte kosten.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een vergoeding en een tegemoetkoming.

- De vergoeding is niet aan een maximum gebonden, de volledige kosten worden vergoed. Voor kinderen wordt het abonnement voor het zwembad en de kosten van zwemdiploma A volledig vergoed.
- De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 100,- per huishouden en € 150,- per lid van het huishouden. Dit budget kan binnen het gezin besteed worden aan sociale, culturele en educatieve activiteiten.

2.2.3 Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand wordt verstrekt als door bijzondere omstandigheden het inkomen van de aanvrager onvoldoende is om in de noodzakelijke kosten te voorzien. Dit zijn veelal medische kosten zoals de (extra) kosten voor gehoorhulpmiddelen, bril, orthodontie en tandarts, psycholoog etc. Maar het kunnen ook de kosten van bewindvoering zijn. Of de inrichtingskosten wanneer er geen mogelijkheden zijn geweest om hiervoor te reserveren.

Aanvragers met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum hebben geen draagkracht en betalen geen eigen bijdrage. Boven dit percentage wordt 35% van dit meer-inkomen als draagkracht in aanmerking genomen en in mindering gebracht op de bijzondere bijstand.

In de beleidsregels worden een aantal specifieke kosten genoemd die gericht zijn op kinderen: reiskosten naar school voor kinderen tot 18 jaar en kinderopvang met een sociaal medische indicatie.

2.3 Beleid getoetst aan de aanbeveling van de Kinderombudsman

Enkhuizen kent een algemeen armoedebeleid. In het beleid wordt wel aandacht geschonken aan kinderen maar is niet specifiek gericht op kinderen. De regelingen ondersteunen de ouders financieel zodat zij de kosten en de activiteiten van hun kinderen kunnen vergoeden.

Er zijn raakvlakken met andere beleidsvelden zoals sport, welzijn, onderwijs en cultuur. Van een integrale aanpak is nagenoeg geen sprake.

Er zijn veel verschillende regelingen. Na de vaststelling van armoedenota in 2008 zijn de formulieren vereenvoudigd. De toegankelijkheid van regelingen is verbeterd. Zo is de informatie gericht op opgroeiende kinderen, als hoofdstuk gebundeld in het minimaboekje. Het indienen van een aanvraag voor een minimaregeling kan plaatsvinden aan de balie van het Servicepunt.

Kinderen zelf worden niet betrokken bij het armoedebeleid. Professionals en belangenbehartigers wel.

2.4 Aanbevelingen

1. Neem in een volgende armoedenota een apart hoofdstuk voor kinderen op met daarin een visie voor een integrale aanpak van armoede onder kinderen.
2. Betrek - indien mogelijk - bij het tot stand komen van dit hoofdstuk de Kinderraad en de Jongeren Advies Commissie.

Hoofdstuk 3 Het kindpakket

Aanbeveling Kinderombudsman:

Gemeenten wordt aanbevolen een kindpakket samen te stellen, waarvan de onderdelen rechtstreeks ten goede komen aan kinderen zelf. Dit pakket geldt voor kinderen in een huishouden met een besteedbaar inkomen onder de norm van 120% van het sociale minimum

3.1 Minimaregelingen in het leven van een kind

In dit hoofdstuk wordt aan de hand van de leeftijd van een kind beschreven welke regelingen er zijn.

3.1.1 Leeftijd 0 tot 4 jaar

Als de ouder(s) een eerste kind verwacht(en), kan voor de kosten van een babyuitzet bijzondere bijstand worden aangevraagd. Het bedrag is conform de Nibud-normen en onder andere voor kleding, verzorging, babykamer, box, kinderstoel, combiwagen en kledingkast.

De kosten voor kinderopvang worden middels de kinderopvangtoeslag vergoed. Is kinderopvang noodzakelijk omdat er een sociale of medische indicatie is (de opvang is in het belang van het kind), dan wordt dit via de bijzondere bijstand verstrekt. Gaat het kind naar de peuterspeelzaal, dan valt de eigen bijdrage onder de tegemoetkoming van het Participatiefonds.

3.1.2 Leeftijd 4 tot 12 jaar

Ook de indirecte onderwijskosten van de basisschool zoals de vrijwillige bijdrage en de kosten van schoolreisjes vallen onder de tegemoetkoming van het Participatiefonds.

Gaat het kind op zwemles voor zwemdiploma A dan worden de kosten volledig vergoed. Dit geldt ook voor het zwembadabonnement. Voor andere sportactiviteiten geldt een tegemoetkoming uit het participatiefonds. Dit geldt niet alleen voor de contributie, maar bijvoorbeeld ook voor de sportkleding. Kiest het kind voor de muziekschool of de theaterschool dan vallen de kosten daarvan ook onder het Participatiefonds.

3.1.3 Leeftijd 12-18 jaar

Zo rond zijn twaalfde gaat het kind naar het voortgezet onderwijs. Ouders van kinderen die voortgezet onderwijs volgen kunnen gebruik maken van de computerregeling. Hert gaat om ouders met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm en een vermogen onder de bijstandsgrenzen. Voor de aanschaf van een computer en toebehoren (zoals een printer) wordt per gezin één keer per 5 jaar € 750,- verstrekt. De kosten voor een internetaansluiting worden via het Participatiefonds tot maximaal € 180,- per jaar vergoed. Voor inkomens hoger dan 110% van het sociaal minimum geldt de reguliere bijzondere bijstand.

Ook op het voortgezet onderwijs kan voor de indirecte onderwijskosten zoals de ouderbijdrage een beroep worden gedaan op het Participatiefonds.

Diverse ziektekosten voor kinderen worden door de collectieve zorgverzekeraar vergoed waaronder tandartskosten (100% tot € 1.000,- per jaar), orthodontische zorg (100% tot maximaal € 2.400,-).

Als het kind voor zijn 18de naar het middelbaar- of hoger onderwijs gaat heeft het vanwege zijn leeftijd nog geen recht op een OV-studentenkaart (studiefinanciering). Ligt de dichtstbijzijnde school voor hem verder dan 8 kilometer van Enkhuizen, dan kan voor deze reiskosten bijzondere bijstand worden aangevraagd. De maximale vergoeding is voldoende om naar Amsterdam te kunnen reizen.

Iedereen vanaf 14 jaar moet een geldig identiteitsbewijs kunnen tonen als de politie daar om vraagt. De kosten daarvan zijn opgenomen in het Participatiefonds.

3.2 Beleid getoetst aan de aanbeveling van de Kinderombudsman

Het kindpakket waar de Kinderombudsman over schrijft bestaat tenminste uit de absoluut noodzakelijke behoeften, aangevuld met zaken om mee te kunnen doen in de samenleving. Het kindpakket bevat tenminste vouchers voor basisbehoeftes zoals een stel winterkleden en zomerkleden en bijvoorbeeld lessen voor een basiszwemdiploma, een bibliotheekpasje tot 18 jaar, toegang tot lokaal openbaar vervoer en deelname aan een wekelijkse activiteit ter ontspanning of sportieve / culturele ontwikkeling.

Het gaat bij het kindpakket om kinderen die in een huishouden leven met een besteedbaar inkomen van minder dan 120% van het voor het huishouden geldende sociale minimum.

De minimaregelingen van de gemeente Enkhuzen dekken nagenoeg het volledige door de Kinderombudsman genoemde kindpakket.

Kleding ontbreekt maar is op vele manieren goedkoop te krijgen. Mensen met een laag inkomen kunnen terecht bij de Kledingbank Enkhuzen. De Kledingbank verkoopt dames- en herenkleding maar ook kinderkleding. Minima kunnen bij de Kledingbank maandelijks 4 kledingstukken per persoon uitzoeken.

Bij de opsomming van het aantal minimaregelingen in het leven van het kind valt de hoeveelheid regelingen op. Dat is positief maar ook verwarrend: hoe weten ouders op welk moment zij wat kunnen aanvragen. Naast de genoemde gemeentelijke regelingen zijn er ook nog landelijke regelingen en private initiatieven waar gebruik van gemaakt kan worden.

3.3 Aanbevelingen

3. Verstrek de informatie over regelingen die ten gunste van kinderen komen op een overzichtelijke manier (gemeentelijke website, folder).
4. Schrijf als gemeente de ouders met een laag inkomen aan met specifieke informatie over regelingen voor kinderen in een bepaalde leeftijd.

Hoofdstuk 4. Publieke-private samenwerking

Aanbeveling Kinderombudsman:

Organiseer een compleet aanbod voor kinderen in armoede. De Kinderombudsman roept gemeenten hiervoor op hun beleid in te richten met behulp van publiek-private samenwerking.

Er zijn lokale, regionale en landelijke aanbieders die hulp bieden aan kinderen in armoede. In dit hoofdstuk worden deze aanbieders voorgesteld.

4.1 Stichting Leergeld

Stichting Leergeld heeft als missie het voorkomen van sociale uitsluiting van kinderen uit gezinnen met minimale financiële middelen. Leergeld biedt kinderen de kans om deel te kunnen nemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten. Het gaat om activiteiten op school, sport, cultuur en welzijn. In de regio West-Friesland is een lokale afdeling van Leergeld actief, op dit moment vooral in de gemeente Hoorn en in mindere mate in Medemblik. In het voorjaar van 2013 heeft Leergeld West-Friesland contact gezocht met de gemeente Enkhuizen.

De intermediairs van Leergeld gaan thuis langs om een inventarisatie te doen. Gekeken wordt ook naar de bestaande voorzieningen die de gemeenten bieden. Eventueel wordt bemiddeld. Indien er geen bestaande voorzieningen zijn of als deze ontoereikend zijn biedt Leergeld financiële ondersteuning. Vaak blijft er contact bestaan tussen het gezin en Leergeld.

Leergeld West-Friesland heeft in 2013 de regelingen voor minima in de Westfriese gemeenten geïnterviewd. Het rapport geeft geen waardeoordeel, wel is duidelijk dat het armoedebeleid in de gemeenten veel van elkaar verschilt. De intermediairs hebben wel aangegeven dat het minimabeleid in Enkhuizen riant is (zie bijlage 3).

In 2013 zijn door Leergeld 10 gezinnen ondersteund, totaal 29 kinderen. Met Leergeld is afgesproken dat de kosten voor kinderen, waarvan de ouders geen gebruik kunnen maken van het minimabeleid, betaald worden door de gemeente Enkhuizen.

Het gaat hier bijvoorbeeld om ouders die een hoger inkomen hebben dan 120% van het sociaal minimum maar die door een schuldregeling zoals de WSNP een besteedbaar inkomen hebben van 90%.

In de beleidsnota Integrale schuldhulpverlening is opgenomen dat ouders met kinderen geen voorrang krijgen voor schuldhulpverlening, maar dat de kinderen niet de dupe mogen worden van het gedrag van hun ouders. Deze afspraak is daar een uitwerking van.

4.2 Jeugd Sport Fonds (JSF)

Het Jeugdsportfonds (JSF) zet zich in om kinderen (4 tot 18 jaar), die niet kunnen sporten door het ontbreken van financiële middelen van hun ouders, met een bijdrage van het Jeugdsportfonds een sportkans te bieden. Het JSF is actief in de regio West-Friesland.

Aanvragen kunnen alleen ingediend worden door een intermediair. Een intermediair is een tussenpersoon die professioneel betrokken is bij de opvoeding en verzorging van het kind. Zoals een leerkracht (basis- en middelbare school), jeugdhulpverlener, sportbuurtcoach, huisarts of een maatschappelijk werker. Deze professionals kunnen zich vrijwillig aanmelden bij het Jeugdsportfonds en daarna een aanvraag voor een kind indienen

Het JSF betaalt de contributie en vergoedt de sportspullen voor een kind als het voldoet aan de criteria van het Jeugdsportfonds. Alleen de contributie van sportverenigingen die zijn aangesloten bij de landelijke sportbonden van de sportkoepel NOC*NSF wordt vergoed. Het bedrag dat wordt vergoed is maximaal € 225,- per kind per jaar.

De gemeente Enkhuzen is vorig jaar benaderd door bestuursleden van het regionale JSF. Tot een samenwerking is het (nog) niet gekomen.

4.3 Jeugd cultuur fonds (JCF)

Het Jeugdcultuurfonds (JCF) is er voor kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een toneelclub of lessen kunnen volgen aan een muziekschool of een andere instelling voor actieve kunstbeoefening.

Ouders of kinderen kunnen niet zelf een aanvraag doen bij het Jeugdcultuurfonds. Aanvragen worden gedaan door professionals die de kinderen en de (financiële) gezinsomstandigheden kennen uit onder andere onderwijs, maatschappelijk werk, jeugdzorg en gezondheidszorg. Het geld gaat rechtstreeks naar de instellingen of personen die deze lessen verzorgen.

Het JCF werkt volgens dezelfde methode als het Jeugdsportfonds. De bijdrage van het fonds is maximaal € 450,- per jaar.

Het JCF is een publiek/privaat fonds. De basis wordt gelegd door gemeentelijke middelen uit het armoedebeleid aangevuld door middelen van private fondsen, sponsors en donateurs.

In West-Friesland is het JCF (nog) niet actief.

4.4 Voedselbank West-Friesland

Stichting Voedselbank West-Friesland heeft twee doelen:

- het bieden van hulp aan personen en gezinnen uit West-Friesland die in een financiële noodsituatie verkeren. Dit gebeurt door wekelijks een voedselpakket te verstrekken.
- het voorkomen dat goed voedsel wordt vernietigd. Voor consumptie geschikte producten worden door de Voedselbank ter beschikking gesteld voor hen die daaraan de meeste behoefte hebben.

De Voedselbank West-Friesland hanteert de algemene richtlijnen van de Stichting Voedselbanken Nederland, die tot stand zijn gekomen na overleg met alle voedselbanken in Nederland.

Iemand komt in aanmerking voor een voedselpakket als het maandelijkse besteedbaar inkomen niet hoger is dan:

- € 180 voor één-persoonshuishouden
- € 60 voor een in huis wonende volwassen partner
- € 50 voor ieder inwonend kind tot 18 jaar

Onder besteedbaar inkomen wordt verstaan alle inkomsten minus alle vaste lasten.

De Voedselbank West-Friesland probeert kinderen met een cadeau te verrassen op hun verjaardag, met Sinterklaas en met kerst. De Voedselbank verzamelt daarom sinds een aantal jaar in december cadeaus in voor kinderen. Ieder kind krijgt twee of drie cadeaus onder de kerstboom.

Bij het Leger des Heils in Bovenkarspel is een uitdeelpunt voor de inwoners van Stede Broec, Drechterland en Enkhuizen. Wekelijks worden totaal 58 voedselpakketten uitgedeeld. Volgens schatting komen daarvan 35 bij gezinnen met kinderen terecht.

De Voedselbank is een particulier initiatief en wordt niet gesubsidieerd door de Westfriesse gemeenten.

4.5 Lokale organisaties: onderwijs en verenigingen

Onderwijs

Scholen kunnen ouders een bijdrage vragen voor extra activiteiten naast het gewone lesprogramma, zoals voor schoolreisjes of excursies. De ouderbijdrage is vrijwillig. Scholen mogen kinderen weigeren voor deze activiteiten als de ouderbijdrage niet is betaald.

De vrijwillige ouderbijdrage valt onder de tegemoetkomingen van het Sociaal cultureel participatiefonds. In deze tijd van participatiesamenleving en wederkerigheid, is de vraag gerechtigd of de scholen ook een deel van de kosten op zich willen nemen.

Alle scholen in Enkhuizen hebben een kortingsregeling of een kwijtscheldingsregeling als een ouder niet in staat is de bijdrage te betalen.

Periodiek overlegt de wethouder met de directeurs van de basisscholen in Enkhuizen op basis van de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Het armoedebeleid is in dit overleg een vast agendapunt. Samen wordt gekeken naar de mogelijkheden die er zijn om kinderen niet uit te sluiten van schoolactiviteiten als de ouderbijdrage niet kan worden betaald doordat er te weinig inkomsten zijn.

Sport-en cultuurverenigingen

Voor de contributie van de sportverenigingen geldt hetzelfde. Ook het lidmaatschap en daaraan verwante kosten komen voor een tegemoetkoming uit het Sociaal cultureel participatiefonds in aanmerking. Verenigingen in Enkhuizen wijzen ouders op deze mogelijkheid, onder andere via hun website.

Net zoals in het onderwijs willen wij ook hier onderzoeken of we met de verenigingen afspraken kunnen maken om kinderen uit gezinnen met lage inkomens tegen een geringe of geen contributie kunnen deelnemen. Een mogelijkheid om dit te doen is om wederkerigheid als subsidie-element op te nemen.

4.6 Beleid getoetst aan de aanbeveling van de Kinderombudsman

De publiek-private samenwerking staat in Enkhuizen in de kinderschoenen. Lange tijd is het uitgangspunt geweest dat de gemeente minima financieel ondersteunen zodat zij de mogelijkheid hebben om mee te kunnen doen. Er wordt wel samengewerkt op het gebied van voorlichting en het verspreiden van formulieren.

Een eerste aanzet om samen te werk is gegeven. Er is contact met Stichting Leergeld en armoede is een vast agendapunt op de LEA.

Uit bovenstaande beschrijving blijkt al dat er een overlap tussen fondsen zit. Zo heeft het JSF voor een deel een overlappende doelstelling met Leergeld. Ook bestaat er een overlap tussen fondsen en de gemeentelijke minimaregelingen.

4.7 Aanbevelingen

5. Kies de partner(s) om mee samen te werken zorgvuldig. Publiek-private samenwerking is een mooie aanvulling op bestaand beleid maar waak ervoor dat er (teveel) overlap is.
6. Blijf gesprekken voeren met lokale organisaties met als doel is om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te dragen voor het kunnen deelnemen van kinderen aan activiteiten.

Hoofdstuk 5 Monitoring beleid

Aanbeveling Kinderombudsman:

Zowel Rijksoverheid, als de gemeentelijke overheden wordt aanbevolen het armoedebeleid gericht op kinderen, te monitoren.

5.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken staat opgesomd welke regelingen er zijn voor ouders met kinderen. In dit hoofdstuk wordt dit onderzocht of daar ook gebruik van wordt gemaakt en of dit bijdraagt aan de participatie van kinderen. Dit is gebeurd op drie manieren, van groot en algemeen naar klein en specifiek.

- a. Administratief onderzoek van alle klanten
Van welke minimaregelingen maken alleenstaande ouders en gezinnen met kinderen gebruik en in welke mate?
- b. Dossieronderzoek van 20 bijstandsklanten met kinderen
Welke bedragen aan inkomsten en uitgaven hebben alleenstaande ouders en gezinnen met kinderen?
- c. Interviews van 5 ouders met een WWB uitkering
In hoeverre dragen de bestaande minimaregelingen bij aan de doelstellingen van de armoedenota? Wat gaat goed? Wat kan worden verbeterd?

5.2 Administratief onderzoek

In onderstaande tabel staan hoeveel ouders in 2013 tot en met oktober gebruik hebben gemaakt van de diverse minima en hoeveel totaal aan deze groep is uitbetaald.

Bijzondere bijstand		
	Aantal gezinnen	Totaal bedrag
Alleenstaande ouders met WWB	67	€ 68.846
Gezinnen met kinderen met WWB	20	€ 25.757
Alleenstaande ouders zonder WWB	25	€ 17.281
Gezinnen met kinderen zonder WWB	16	€ 18.426
Totaal	128	€ 130.310

Reiskosten school

In 2012 is voor 8 kinderen reiskosten verstrekt in verband met het bezoeken van hun school, in 2013 tot en met oktober is dit voor 3 kinderen gebeurd.

Kinderopvang

In 2012 is aan twee gezinnen bijzondere bijstand voor kinderopvang verstrekt, dit is opvang op sociaal medische indicatie. Ook in 2013 tot en met oktober zijn dit twee gezinnen.

Computers

In 2012 zijn 10 computers verstrekt, in 2013 waren dat er 6 (tot en met oktober).

Sociaal cultureel participatiefonds		
	Aantal gezinnen	Totaal bedrag
Alleenstaande ouders met WWB	56	€ 26.190
Gezinnen met kinderen met WWB	9	€ 3.357
Alleenstaande ouders zonder WWB	24	€ 10.750
Gezinnen met kinderen zonder WWB	17	€ 7.146
Totaal	106	€ 47.443

Langdurigheidstoelage		
	Aantal gezinnen	Totaal bedrag
Alleenstaande ouders met WWB	29	€ 12.650
Gezinnen met kinderen met WWB	10	€ 5.050
Alleenstaande ouders zonder WWB	4	€ 4.038
Gezinnen met kinderen zonder WWB	4	€ 2.000
Totaal	47	€ 23.738

Als de aantallen tegen elkaar worden afgezet kan de conclusie worden getrokken dat gezinnen buiten de bijstand redelijk worden bereikt.

Het aantal verstrekkingen, zoals de computerregeling, valt tegen. Gezien de aantallen had verwacht mogen worden dat hier meer gebruik van wordt gemaakt. Via de gemeenterubriek, minimafolder en scholen wordt hierover informatie gegeven.

5.3 Dossieronderzoek

Met het dossieronderzoek zijn 20 huishoudboekjes van alleenstaande ouders in beeld gebracht. Hoe hoog is het inkomen en hoe hoog zijn de vaste lasten.

Doel van dit onderzoek is om de inkomsten en uitgaven te vergelijken met de armoedegrenzen van het Sociaal cultureel planbureau (SCP) en het Centraal bureau voor de statistiek (CBS). Deze hanteren twee armoedegrenzen.

De lage-inkomensgrens weerspiegelt een vast koopkrachtbedrag in de tijd. De grens is afgeleid van het bijstandsniveau voor een alleenstaande in 1979, toen deze in koopkracht het hoogst was. Voor meerpersoonshuishoudens is deze grens met behulp van equivalentiefactoren aangepast aan omvang en samenstelling van het huishouden. Omdat de lage-inkomensgrens alleen voor

prijswontwikkeling wordt geïndexeerd, is dit criterium geschikt voor vergelijkingen in de tijd. In de beschrijving van de kans op armoede stelt het CBS het huishouden centraal.

In de budgetbenadering wordt armoede afgemeten aan de hand van normbedragen die het SCP in overleg met het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) heeft vastgesteld. Het basisbehoefte-niveau omvat de minimale uitgaven voor voedsel, kleding en wonen en enkele andere moeilijk te vermijden kosten. In de hogere niet-veel-maar-toereikend variant worden daarnaast bescheiden uitgaven voor sociale participatie en recreatie meegeteld. Ook hier worden de normbedragen voor meerpersoonshuishoudens bepaald met equivalentiefactoren. De bedragen worden jaarlijks bijgesteld op grond van het vijfjaarlijks voortschrijdend gemiddelde in de mediane uitgaven aan voedsel, kleding en wonen. Hierdoor weerspiegelt de budgetgerelateerde grens gedeeltelijk de groei in de welvaart.

Niveau van lage-inkomensgrens en niet-veel-maar-toereikendcriterium (netto maandbedrag in euro's, lopende prijzen) ²						
Lage inkomensgrens ³	Alleenstaande	Paar zonder kind	1 kind	2 kinderen	Eenoudergezin	
					1 kind	2 kinderen
2010	940	1 290	1 570	1 770	1 250	1 420
2011	960	1 320	1 610	1 810	1 280	1 450
2012	990	1 350	1 650	1 850	1 310	1 490
Niet-veel-maar-toereikendcriterium						
2010	1 000	1 370	1 670	1 880	1 330	1 510
2011	1 020	1 400	1 710	1 920	1 360	1 540
2012	1 042	1 430	1 740	1 960	1 390	1 570

Getrouwheid cijfers dossieronderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd onder alleenstaande ouders met 1 of 2 kinderen. De gegevens die voor het onderzoek zijn gebruikt komen (bijna allemaal) uit 2012. Er lijken flinke verschillen tussen de diverse inkomens te zijn. Daarvoor zijn twee verklaringen. Er is gebruik gemaakt van de gegevens op bankafschriften. Deze worden toegerekend aan een periode. Dit is niet altijd even duidelijk. Daarnaast hebben de onderzochte dossier niet alleen betrekking op alleenstaande ouders met een bijstandsuitkering maar ook op alleenstaande ouders met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

Alle ouders ontvangen een tegemoetkoming uit het Sociaal cultureel participatiefonds, acht ontvangen een langdurigheidstoeslag.

Lage-inkomensgrens

Om de inkomsten te kunnen vergelijken met de lage-inkomensgrens is de huurtoeslag niet meegenomen. Tegenover de huurtoeslag staan evenredige uitgaven.

In 2012 lag de lage-inkomensgrens voor een alleenstaande ouder met één kind op € 1.310 en met twee kinderen op € 1.490.

² Armoedesignalement 2012 en 2013 van het SCP.

³ Om te bepalen of het inkomen onder of boven de lage inkomensgrens valt, is de huurtoeslag niet bij het inkomen geteld.

Het inkomen van 20 alleenstaande ouders afgezet tegen de lage-inkomensgrens

Gezin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kinderen	2	2	1	2	2	1	1	2	1	1
Inkomen	€ 1.641	€ 1.492	€ 1.369	€ 1.360	€ 1.543	€ 1.233	€ 1.389	€ 1.704	€ 1.485	€ 1.434
Grens 2012	€ 1.490	€ 1.490	€ 1.310	€ 1.490	€ 1.490	€ 1.310	€ 1.310	€ 1.490	€ 1.310	€ 1.310

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Kinderen	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1
Inkomen	€ 1.817	€ 1.417	€ 1.463	€ 1.443	€ 1.386	€ 1.264	€ 1.347	€ 1.376	€ 1.383	€ 1.414
Grens 2012	€ 1.490	€ 1.310	€ 1.490	€ 1.310	€ 1.490	€ 1.310	€ 1.310	€ 1.310	€ 1.310	€ 1.310

Van de 20 alleenstaande ouders in dit onderzoek ligt het inkomen van 25% van hun onder de lage-inkomensgrens. Dit is lager dan het landelijke gemiddelde. Bij huishoudens die bijstand ontvingen lag het percentage met een inkomen onder de lage-inkomensgrens bij eenoudergezinnen in 2013 op bijna 30%.⁴

Budgetbenadering

In de tweede tabel is het niet-veel-maar-toereikendcriterium onderzocht. Ook is gekeken naar de vaste lasten. Onder inkomen wordt verstaan: loon, uitkering, alimentatie, belastingtoeslagen, kinderbijslag en heffingskortingen. Onder vaste lasten zijn de huur, de zorgverzekering en de kosten van energie opgenomen.

Het verschil tussen inkomen en vaste lasten is het "variabele" bedrag. Dit is beschikbaar voor eten, kleding, telefoon, internet, vervoer, aflossing van schulden, vervangingsuitgaven etc.

In 2012 lag het niet-veel-maar-toereikendcriterium voor een alleenstaande ouder met één kind op € 1.390 per maand en voor een alleenstaande ouder met 2 kinderen € 1.570.

Het inkomen van 20 alleenstaande ouders afgezet tegen het niet-veel-maar-toereikendcriterium

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kinderen	2	2	1	2	2	1	1	2	1	1
Inkomen	€ 1.871	€ 1.715	€ 1.369	€ 1.366	€ 1.751	€ 1.419	€ 1.539	€ 1.902	€ 1.626	€ 1.700
Vaste lasten	€ 950	€ 802	€ 559	€ 741	€ 819	€ 784	€ 701	€ 738	€ 808	€ 843
Variabel	€ 921	€ 913	€ 810	€ 625	€ 932	€ 635	€ 838	€ 1.164	€ 818	€ 857
Grens 2012	€ 1.570	€ 1.570	€ 1.390	€ 1.570	€ 1.570	€ 1.390	€ 1.390	€ 1.570	€ 1.390	€ 1.390

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Kinderen	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1
Inkomen	€ 1.817	€ 1.606	€ 1.743	€ 1.662	€ 1.681	€ 1.506	€ 1.482	€ 1.633	€ 1.609	€ 1.639
Vaste lasten	€ 549	€ 679	€ 916	€ 733	€ 881	€ 858	€ 769	€ 930	€ 748	€ 680
Variabel	€ 1.268	€ 927	€ 827	€ 929	€ 800	€ 648	€ 713	€ 703	€ 861	€ 959
Grens 2012	€ 1.570	€ 1.390	€ 1.570	€ 1.390	€ 1.570	€ 1.390	€ 1.390	€ 1.390	€ 1.390	€ 1.390

In dit onderzoek hebben 2 van de twintig alleenstaande ouders (10%) een lager inkomen dan dit criterium. Het verschil met de lage inkomensgrens is te verklaren doordat hier de huurtoeslag en de huur zijn meegenomen. De gemeente Enkhuzen kent daarboven op het Woonlastenfonds.

In het niet-veel-maar-toereikendcriterium is ook een bedrag voor sociale participatie opgenomen. De bijdrage uit het Sociaal cultureel participatiefonds zijn niet meegenomen. Als dit wordt gecorrigeerd is er nog één gezin (5%) met een inkomen onder dit criterium.

⁴ Bron: Armoedesignalement 2013 van het SCP.

5.4 Interviews

5.4.1 Inleiding

In totaal zijn er 12 klanten per brief geïnformeerd over het onderzoek. Vervolgens zijn de klanten telefonisch benaderd voor een afspraak. Bij 5 personen zijn er interviews afgenomen: drie thuis en twee op het Stadskantoor. Het interview bestond uit twee onderdelen. In het eerste onderdeel zijn vragen gesteld over het armoedebeleid en de minimaregelingen van de gemeente Enkhuizen. Wat gaat goed, wat kan beter? Het tweede onderdeel bestond uit vragen naar aanleiding van het rapport van de Kinderombudsman.

De interviews zijn anoniem afgenomen.

5.4.2 Samenvatting interviews

In alle gevallen hebben de minimaregelingen bijgedragen aan de participatie van het kind en aan de ondersteuning van het inkomen.

Vragen	Ouder A	Ouder B	Ouder C	Ouder D	Ouder E
Leeftijd kinderen	5 en 6 jaar	8 jaar	3 jaar	15 en 17 jaar	7 tot 16 jaar
Van welke regelingen is er gebruik gemaakt?	Langdurigheids-toeslag, Sociaal cultureel participatiefonds	Sociaal cultureel participatiefonds, duurzame gebruiks-goederen	Sociaal cultureel participatiefonds	Sociaal cultureel Participatie Fonds, landurigheids-toeslag	Sociaal cultureel Participatie fonds
Kosten die de afgelopen jaren zijn vergoed	Zwemlessen, gymlessen, schoolbijdrage, voetbal	Sporten, zwemlessen, Walibi, schoolbijdrage	Peuterspeelzaal, speeltuin, sprookjeswonder land	Schoolkosten, voetbalschoenen, visvergunning, computer, internet, reiskosten school, zwemlessen	Voetbal, sportkleding, zwemlessen, reiskosten school, computer, internet, schoolkosten, schoolreisjes
Is het een probleem om kleding aan te schaffen?	Nee, gebruikt kinderbijslag en zoekt op Marktplaats	Nee, zoekt bij "De Knipoog" en op Marktplaats.	Marktplaats	Familie helpt	Geen probleem
Wordt er gebruik gemaakt van de Voedselbank?	Moestuin	Nee	Bijna, door "lange" maand	Nee	Ja, vindt het normaal en ontmoet er andere mensen
Zijn er schulden?	Nee	Nee	Nee	Ja, kerk heeft geholpen	Nee
Gaat het gezin op vakantie?	Nee, te duur	Nee, soms met familie mee	Nee, te duur	Dit jaar voor het eerst met geleende auto. Anders te duur.	Dit jaar, er is voor gespaard met het hele gezin
Worden de verjaardagen gevierd?	Geen probleem	Geen probleem	Geen probleem	Geen probleem, familie helpt	Geen probleem

Worden de kinderen uitgesloten of gepest?	Nee	Nee	Nee	Nee, maar kinderen zien wel het verschil als het bv kermis is	Nee
Worden er verbeterpunten genoemd?	Voorschieten is moeilijk, lang wachten op uitbetaling declaratie	Geen	Verschillend uitbetaaldata uitkering waardoor soms een lange maand	Slecht geïnformeerd, niet verwezen naar juiste regelingen, voorschieten is een probleem	Voorschieten moet je plannen
Zijn er verder nog zaken te noemen?	Zelf koptelefoon school aangeschaft	School heeft aangeboden kosten mee te willen betalen Veel hulp van familie	Peuterspeelzaal zou oplossing financiën willen zoeken	Keuzes maken: goedkope school excursie en niet de dure Familie helpt	Nee

5.4.3 Interviews getoetst door Leergeld

De resultaten van de interviews zijn voorgelegd aan de intermediairs van Leergeld.

“In het algemeen worden de interviews door de intermediairs herkend.

Een enkeling vraagt zich of de interviews wel representatief zijn, omdat betrokkenen alles zo goed op een rij hebben. Dat zien we vaak anders. Een ander geeft aan dat de bezochte gezinnen zichzelf wel degelijk als armoedegezin zien (in tegenstelling tot de geïnterviewden). Ook schaamte speelt dan een rol.

Onze ervaring is ook dat sommigen goed kunnen rondkomen van hun beperkte budget. Anderen hebben ‘nooit genoeg’ en vinden dat ze recht hebben op allerlei voorzieningen. Bij sommigen zie je op het oog geen armoede, bij anderen is het een ‘puinhoop’.

Vaak blijkt bij onze komst dat de aanvragers aan het eind van hun Latijn zijn. De gang naar de gemeente kost vaak moeite en vraagt assertiviteit. Niet iedereen beschikt daar over.

Als knelpunt wordt gesignaleerd dat cliënten alleen op declaratiebasis gebruik kunnen maken van het participatiefonds. Ze moeten eerst voorschieten en dat is vaak onmogelijk, gezien de beperkte liquiditeit. Ziet de gemeente mogelijkheden dit anders te regelen, mogelijk kan Leergeld daarin een rol spelen.”

In de bijlage zijn de reacties integraal opgenomen.

5.4.4 Algemeen beeld naar aanleiding van interviews

Met de interviews wordt een beeld geschetst van 5 minimagezinnen. Een algemene conclusie over het gehele bestand van personen die gebruik hebben gemaakt van de minimaregelingen is niet mogelijk gezien het kleine aantal geïnterviewden..

Uit de interviews komt naar voren dat geen van de personen de conclusies uit het rapport van de Kinderombudsman van toepassing vindt op zijn of haar situatie. Men is doorgaans tevreden over de minimaregelingen die de gemeente Enkhuizen kent. Ook is men tevreden over de wijze van afhandelen.

De ondervraagden krijgen steun van familie. Eén ondervraagde heeft een moestuin en verbouwd zelf haar groenten.

Vakantie is een sluitpost in het huishoudboekje en wordt vaak niet gevierd.

De volgende zaken vallen op:

1. Het Sociaal cultureel participatiefonds betaalt uit op declaratiebasis. Sommige mensen vinden het moeilijk om deze bedragen voor te schieten.

2. Het Participatiefonds kent een gezinsbudget, het budget kan daardoor opgaan aan één gezinslid.
3. Sommige mensen waren niet volledig op de hoogte van de regelingen die de gemeente Enkhuizen kent voor minima.
4. Op vakantie gaan is een luxe, hier is vaak geen geld voor.
5. Het hebben van een netwerk heeft een positieve invloed. Familie en vrienden ondersteunen het gezin met (financiële) hulp of het uitlenen van een auto.
6. De uitbetaaldatum van de maanduitkering wijkt een aantal keer per jaar af van de vaste dag. Hierdoor moet men langer doen met het geld.

Ad. 5 Het versterken van het netwerk van klanten is een prestatieafspraken die steeds vaker wordt gemaakt met gesubsidieerde organisaties zoals het maatschappelijk werk en sociaal raadslieden.

Ad. 6 Wat dit laatste verbeterpunt betreft, dit is al ingevoerd. De uitkering wordt op een vaste dag van de maand betaalbaar gesteld zodat er geen korte en lange maanden meer zijn.

5.5 Beleid getoetst aan de aanbeveling van de Kinderombudsman

Er wordt door de administratieve organisatie van de gemeente Enkhuizen veel geregistreerd.

Uit deze administratieve systemen worden, bijvoorbeeld voor de P&C cyclus, overzichten gemaakt waarin aantallen en bedragen worden genoemd. Specifieke informatie over het armoedebeleid, laat staan het armoedebeleid gericht op kinderen, is moeilijk te achterhalen.

In de maandrapportage met managementinformatie zijn de uitgaven die ten gunste van kinderen komen niet opgenomen.

Uit de interviews komt een beeld naar voren van 5 gezinnen met een minimuminkomen. Er zijn verbeterpunten genoemd. Over het algemeen is men tevreden.

Het algemene beeld uit de drie onderzoeken is dat de situatie in Enkhuizen gunstiger is dan die van het landelijk gemiddelde.

5.6 Aanbevelingen

7. Onderzoek of er andere betaalmogelijkheden zijn voor het Sociaal cultureel participatiefonds zodat mensen de bedragen niet hoeven voor te schieten.
8. Laat vakantiecampen voor kinderen organiseren door lokale organisaties.

Hoofdstuk 6 Samenvatting en aanbevelingen

6.1 Samenvatting

In dit onderzoek zijn vier aanbevelingen van de Kinderombudsman getoetst.

Enkhuizen kent een algemeen armoedebeleid, het beleid is niet specifiek op kinderen gericht. Kinderen zelf worden niet betrokken bij het armoedebeleid. Professionals en belangenbehartigers wel.

De minimaregelingen van de gemeente Enkhuizen dekken een groot deel van het door de Kinderombudsman genoemde kindpakket.

Er zijn veel minimaregelingen, zowel lokaal als landelijk. Dat is positief maar ook verwarrend.

De publiek-private samenwerking staat in Enkhuizen in de kinderschoenen. Er is contact met Stichting Leergeld, armoede is een vast agendapunt op de LEA.

In de informatie die beschikbaar is voor de P&C cyclus en managementrapportage wordt geen specifieke aandacht geschonken aan kinderen.

Uit de interviews komt een compleet beeld naar voren van 5 gezinnen met een minimuminkomen. Er zijn verbeterpunten genoemd. Over het algemeen is men tevreden.

6.2 Aanbevelingen

1. Neem in een volgende armoedenota een apart hoofdstuk voor kinderen op met daarin een visie voor een integrale aanpak van armoede onder kinderen.
2. Betrek - indien mogelijk - bij het tot stand komen van dit hoofdstuk de Kinderraad en de Jongeren Advies Commissie.
3. Verstrek de informatie over regelingen die ten gunste van kinderen komen op een overzichtelijke manier (gemeentelijke website, folder).
4. Schrijf de ouders met een laag inkomen aan met specifieke informatie over regelingen voor kinderen in een bepaalde leeftijd.
5. Kies de partner(s) om mee samen te werken zorgvuldig. Publiek-private samenwerking is een mooie aanvulling op bestaand beleid maar waak ervoor dat er (teveel) overlap is.
6. Blijf gesprekken voeren met lokale organisaties met als doel is om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te dragen voor het kunnen deelnemen van kinderen aan activiteiten.
7. Onderzoek of er andere betaalmogelijkheden zijn voor het Sociaal cultureel participatiefonds zodat mensen de bedragen niet hoeven voor te schieten.
8. Laat vakantiecampen voor kinderen organiseren door lokale organisaties.

Bijlage 1 Samenvatting rapport Kinderombudsman

Kinderrechtenverdrag

Elk kind heeft recht op een levensstandaard die toereikend is voor zijn lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en sociale ontwikkeling. Ouders moeten daarvoor zorgen en de staat moet hen daarbij ondersteunen. Dat staat in het VN Kinderrechtenverdrag. De Kinderombudsman controleert of de kinderrechten in Nederland worden nageleefd. De Kinderombudsman heeft het onderzoek uitgevoerd met het Verwey-Jonker Instituut.

Digitaal meldpunt

De Kinderombudsman startte zijn onderzoek in februari 2013 met een digitaal meldpunt, waar kinderen en jongen konden vertellen hoe zij het ervaren om in armoede te leven. Uit de circa 700 reacties bleek dat het merendeel elke dag wordt geconfronteerd met geldgebrek: geen dagelijkse warme maaltijd en geen nieuwe kleding als dat nodig is. Meer dan de helft gaat naar de voedsel- en kledingbank of heeft te maken gehad met het afsluiten van elektriciteit. Lid zijn van een sportclub of het vieren van een verjaardag is geen vanzelfsprekendheid. Daarnaast hebben veel kinderen het gevoel niet mee te kunnen doen en buitengesloten te zijn.

Aanbevelingen

De Kinderombudsman doet in het rapport vijf aanbevelingen

1. Het is van groot belang dat gemeenten een armoedebeleid ontwikkelen dat specifiek gericht is op kinderen, gezien het feit dat 1 op de 9 kinderen in armoede leeft.

Dit specifieke beleid zal op een directe manier effectief moeten zijn voor kinderen in armoede, waardoor beschikbare hulp rechtstreeks beschikbaar komt aan kinderen die nu nog geen levensstandaard hebben die toereikend is voor een goede lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en sociale ontwikkeling.

Slechts enkele gemeenten voeren een armoedebeleid specifiek gericht op kinderen. Alle gemeenten dienen een integraal jeugdbeleid te voeren, op basis van een visie ten aanzien van kinderen in armoede.

Gemeenten ondersteunen nu met name de sociale participatie van deze kinderen met specifieke voorzieningen voor sportieve en culturele participatie. Daarom wordt gemeenten aanbevolen zich ook actief te richten op het voorzien in andere basisbehoeften van deze groep.

a) Ontwikkel een visie met een integrale aanpak van armoede onder kinderen.

Binnen gemeenten zijn verschillende beleidsafdelingen betrokken bij kinderen in armoede. Breng de verschillende leefgebieden waarop kinderen ondersteuning nodig hebben met elkaar in verband. Dit houdt de combinatie in van zowel financiële ondersteuning en schuldpreventie, als participatiebevordering, onderwijsmogelijkheden en gezondheid. Schenk specifiek aandacht aan kinderen die al langer dan twee jaar onder de armoedegrens leven.

Het huidige armoedebeleid richt zich nog vaak op uitkeringsgerechtigden en niet op nieuwe groepen, bijvoorbeeld ZZP'ers. Ook kinderen van deze groepen verdienen te worden opgenomen in het armoedebeleid.

b) Verbeter de toegankelijkheid van voorzieningen en maak een aanvraag indienen eenvoudig.

Veel ouders en kinderen weten de weg naar voorzieningen niet te vinden. Een aanvraag moet eenvoudig gedaan kunnen worden. Maak voorzieningen beschikbaar voor alle kinderen, zonder daarbij een maximum per gemeenten of per voorziening te stellen.

Gemeenten wordt aanbevolen zelf in samenwerking met de relevante private organisaties en scholen kinderen die te maken hebben met armoede te bereiken. Gemeenten dienen hierin duidelijk te communiceren over de voorzieningen.

c) Betrek kinderen vroegtijdig bij het beschikbaar maken van voorzieningen.

Organiseer inspraak van kinderen en jongeren over de voorzieningen die voor hen worden opgezet, om beter zicht te krijgen op waar zij zelf behoefte aan hebben en of het bestaande aanbod hierop aansluit.

Veel gemeenten willen aan de slag met inspraak van kinderen en jongeren maar weinig gemeenten brengen deze beleidsparticipatie concreet in praktijk. Maak gebruik van goede voorbeelden, van beproefde methodieken en tools voor beleidsparticipatie van jeugd.

2. Gemeenten wordt aanbevolen een kindpakket samen te stellen, waarvan de onderdelen rechtstreeks ten goede komen aan kinderen zelf. Dit pakket geldt voor kinderen in een huishouden met een besteedbaar inkomen onder de norm van 120% van het sociale minimum.

Gemeenten dienen tenminste de onderstaande kindpakket-elementen aan elk kind rechtstreeks beschikbaar te maken. Het gaat hierbij om een zogenaamd kindpakket, waarin wordt uitgegaan van het niet-veel maar-toereikendcriterium (zie SCP in Kinderrechtenmonitor 2012). Het pakket bestaat tenminste uit de absoluut noodzakelijke behoeften, aangevuld met zaken om mee te kunnen doen in de samenleving. Het kindpakket bevat tenminste vouchers voor basisbenodigdheden zoals een stel winterkleden en zomerkleden en bijvoorbeeld lessen voor een basiszwemdiploma, een bibliotheekpasje tot 18 jaar, toegang tot lokaal openbaar vervoer en deelname aan een wekelijkse activiteit ter ontspanning of sportieve / culturele ontwikkeling.

Het gaat bij het kindpakket om kinderen die in een huishouden leven met een besteedbaar inkomen van minder dan 120% van het voor het huishouden geldende sociale minimum.

3. Organiseer een compleet aanbod voor kinderen in armoede. De Kinderombudsman roept gemeenten hiervoor op hun beleid in te richten met behulp van publiek-private samenwerking.

Organiseer binnen de gemeente een gezamenlijke aanpak gericht op het verbeteren van de leefsituatie van kinderen in armoede, waarvoor het politieke, ambtelijke en maatschappelijke draagvlak is gegarandeerd. Betrek hierin diverse partijen, waaronder lokale aanbieders van hulp aan kinderen in armoede, op zowel beleids- als uitvoerend niveau. Maak het aanbod compleet en passend door intensieve samenwerking.

4. Zowel Rijksoverheid, als de gemeentelijke overheden wordt aanbevolen het armoedebeleid gericht op kinderen, te monitoren.

Breng jaarlijks in beeld hoe de toereikende levensstandaard voor kinderen in landelijk en lokaal beleid wordt vormgegeven. Monitor wat het bereik en de effecten hiervan zijn voor de levensstandaard van kinderen.

5. De Rijksoverheid dient de gemeenten gericht aan te sporen en aan te spreken, gezien haar verplichting voortvloeiend uit het Kinderrechtenverdrag.

Nederland heeft het Kinderrechtenverdrag ondertekend. Daaruit vloeit de verplichting voort om ook op de implementatie van het kinderrecht op een toereikende levensstandaard in Nederland toe te zien. Vanuit deze verantwoordelijkheid dient het Rijk, die haar armoedebeleid grotendeels heeft gedecentraliseerd, gemeenten gericht aan te spreken op hun taak om kinderen lokaal te voorzien van een toereikende levensstandaard.

Bijlage 2 Interviews

Inleiding

In juni 2013 heeft het Verwey-Jonker instituut in opdracht van de Kinderombudsman het rapport "Kinderen in armoede in Nederland" opgesteld. Naar aanleiding dit rapport heeft de gemeente Enkhuzen een onderzoek gedaan naar de situatie in de gemeente. Voor het onderzoek zijn 5 gezinnen geïnterviewd over het beleid van de gemeente Enkhuzen en de conclusies uit het rapport van de Kinderombudsman.

Het armoedebeleid van de gemeente Enkhuzen richt zich op twee doelen:

- het bevorderen van participatie, en
- inkomensondersteuning.

De vraag die is gesteld is: In hoeverre dragen de bestaande minimaregelingen bij aan de doelstellingen van de armoedenota? Wat gaat goed? Wat kan worden verbeterd? Is het beeld dat geschetst wordt door de Kinderombudsman ook van toepassing op de kinderen in Enkhuzen?

Uitwerking interviews

In totaal zijn er 12 klanten per brief geïnformeerd over het onderzoek. Vervolgens zijn de klanten telefonisch benaderd voor een afspraak. Bij in totaal 5 personen zijn er interviews afgenomen. Drie interviews zijn bij cliënten thuis afgenomen en 2 gesprekken op het stadskantoor. Het interview had twee onderdelen. In eerste instantie is gevraagd naar het armoedebeleid en de regelingen die de gemeente Enkhuzen kent voor haar minima. Wat gaat goed, wat kan beter? Het tweede onderdeel bestond uit vragen naar aanleiding van het rapport van de Kinderombudsman.

De interviews zijn anoniem afgenomen. Hieronder volgt een korte samenvatting van de gesprekken. Voor een volledig verslag wordt verwezen naar de bijlage.

Mevrouw A.

Twee zonen van 5 en 6 jaar, WIA uitkering, aanvraag voor zwemlessen, schoolbijdrage en gymlessen. Budget voor participatiefonds tegemoetkoming is € 550. In 2012 en 2013 bijna volledig gebruikt.

Mevrouw vindt zichzelf niet arm en herkend zich niet in het beeld van de ombudsman. Ze geeft als tip mee dat er wellicht meer voorlichting gegeven kan worden en dat iedereen een boekje krijgt met de uitleg over de regelingen. Ze zou het handig vinden als er direct betaald wordt aan de winkel of vereniging in plaats van het zelf te moeten voorschieten. Mevrouw spaart voor alle activiteiten en is daarin erg handig geworden. Ze geeft aan dat je goed kan leven met een uitkering maar dat er geen gekke financiële tegenvallers moeten komen omdat echt sparen voor grote uitgaven lastig is. Ze geeft aan dat het participatiefonds net dat extra is waardoor haar kinderen leuk kunnen meedoen met leeftijdsgenootjes.

Mevrouw B.

Dochter van 8 jaar, inmiddels 5 jaar in de uitkering. Werkt als gastouder en heeft een kleine aanvulling uit de uitkering. Heeft onder andere het participatiebudget gebruikt voor zwemlessen, sprookjeswonderland, museumjaarkaart, serviceabonnement, speeltuin, sport dochter, zwemlessen, pasfoto's etc. Budget in 2012 en 2013 volledig gebruikt.

Mevrouw herkent zich niet in het beeld van de ombudsman en geeft aan dat het een kwestie van prioriteiten stellen is. Als kinderen geen warme maaltijd krijgen ligt dat aan iets anders dan aan de hoogte van de uitkering. Ze vindt het participatiefonds een goed middel, het zijn net die extra dingen die je anders niet kan doen. Ze heeft overigens veel hulp van familie waardoor haar dochter niets te kort komt.

Mevrouw C.

Sinds oktober 2012 in de bijstand en heeft een dochter van 3 jaar. Maakt gebruik van peuterspeelzaal vergoeding, sprookjeswonderland, serviceabonnement en kinderopvang balorig. Had over 2012 nog 288 over en over 2013 is het budget bijna op.

Mevrouw kende niet alle regelingen en heeft het boekje "Voor mensen met wat minder" meegekregen. De dienstverlening van de afdeling ervaart ze als zeer goed. De aanvraagprocedure verliep vlekkeloos. Ze ervaart op dit moment geen participatieproblemen of inkomensproblemen vanwege de financiën. Deels omdat er een bijdrage is vanuit het participatiefonds en deels omdat ze nog een broer en ouders heeft die af en toe helpen met kleine dingetjes. De conclusies uit het rapport van de Kinderombudsman waren dan ook niet op haar van toepassing. Ze heeft geen tips hoe het beleid zou moeten worden aangepast. Ze is erg tevreden.

De heer D.

Meneer is alleenstaande vader en heeft een dochter van 15 en zoon van 17 jaar. Maakt gebruik van contributie visclub, schoolkosten zoon, pasfoto's, paspoort, schoolkosten dochter, sportkosten, serviceabonnement, internet, zwemmen. Het budget voor 2012 volledig gebruikt en in 2013 is het budget bijna op.

Meneer heeft zijn zaakjes na een lang schuld traject eindelijk op orde. Meneer heeft veel vragen over de regelingen waar niet direct antwoord op gegeven kan worden. Na het uitzoeken hiervan blijkt dat meneer of verkeerd is geïnformeerd of niet alle informatie heeft. Hierover is meneer teruggebeld.

Meneer herkent zich niet in het beeld van de Kinderombudsman hoewel hij wel aangeeft dat het krap is. Een warme maaltijd overslaan is een kwestie van prioriteiten stellen. Op zich valt er goed te leven van een uitkering maar er moeten geen gekke dingen gebeuren. Meneer heeft leren omgaan met weinig geld.

Mevrouw E.

Sinds 2008 in de bijstand en heeft 3 dochters en 2 zonen. Ze zijn gevlucht uit hun moederland en uiteindelijk via de taakstelling huisvesting vluchtelingen in de gemeente Enkhuzen terecht gekomen. Ze maken gebruik van het participatiefonds voor schoolreis, boekengeld, voordeeluren kaart NS, Rijbewijs, zwemlessen, sport en sportkleding, speeltuin en schoolfoto's. Ze hebben het budget voor 2012 en 2013 volledig gebruikt.

Mevrouw is goed op de hoogte van de regelingen en kan ook door strakke planning goed rondkomen. Het meest opvallende is dat ze kosten maakt zodra haar uitkering is betaald. Doordat ze dan kan declareren en het binnen 1 week terug gestort krijgt komt ze niet in financiële problemen. Ze maken gebruik van de voedselbank en vinden dit ook niet erg. Ze gaan op schoolreisjes en de zonen zitten op voetbal. Ook zijn ze naar Parijs gegaan dit jaar en laten trots de foto's zien. De dienstverlening

van de afdeling SV ervaart ze als goed en snel.

Ze ervaart op dit moment geen participatieproblemen of inkomensproblemen vanwege de financiën. Deels omdat er een bijdrage is vanuit het participatiefonds en deels omdat ze goed kan plannen. Ze heeft geen tips hoe het beleid zou moeten worden aangepast. Ze is erg tevreden.

Algemeen beeld naar aanleiding van interviews

Met de interviews wordt een beeld geschetst van 5 minimagezinnen. Een conclusie over het gehele bestand van personen die gebruik hebben gemaakt van de minimaregelingen is niet mogelijk gezien het kleine aantal geïnterviewde. Eén ondervraagde heeft een kind dat nog niet naar het basisonderwijs gaat, twee ondervraagden hebben alleen kinderen op het basisonderwijs, één van de ondervraagden heeft alleen kinderen op het voortgezet onderwijs en de vijfde ondervraagde heeft kinderen zowel op het basis- als op het voortgezet onderwijs.

Uit de interviews komt naar voren dat geen van de personen de conclusies uit het rapport van de Kinderombudsman van toepassing vindt op zijn of haar situatie. Men is doorgaans tevreden over de minimaregelingen die de gemeente Enkhuzen kent. Ook is men tevreden over de wijze van afhandelen.

De ondervraagden krijgen steun van familie, één ondervraagde heeft een moestuin en verbouwd zelf haar groenten.

Vakantie is een sluitpost in het huishoudboekje en wordt vaak niet gevierd.

Er zijn enkele verbeterpunten naar voren gekomen.

- Het Sociaal cultureel participatiefonds betaalt uit op declaratiebasis. Sommige mensen vinden het moeilijk om bedragen voor te schieten.
- Het Participatiefonds kent een gezinsbudget, het budget kan daardoor opgaan aan één gezinslid waardoor andere gezinsleden niet kunnen participeren.
- Sommige mensen waren niet volledig op de hoogte van de regelingen die de gemeente Enkhuzen kent voor minima.
- De uitbetaaldatum van de maanduitkering wijkt een aantal keer per jaar af van de vaste dag. Hierdoor moet men langer doen met het geld.

Bijlage 3 Reactie leergeld op interviews

Reacties Stichting Leergeld West-Friesland op interviews gemeente Enkhuizen inzake armoedebeleid kinderen

December 2013

Onderstaande reacties zijn afkomstig van intermediairs van Leergeld, die 'achter de voordeur komen'. Ik heb een korte samenvatting gemaakt met aandachtspunten of suggesties, aansluitend heb ik ze onverkort hieronder opgenomen, om ieders bijdragen volledig tot zijn recht te laten komen. De reacties worden niet alleen ingegeven vanuit ervaringen met Enkhuizen, maar met de hele regio West-Friesland.

Samenvatting reacties en aanbevelingen/ suggesties

In het algemeen worden de interviews door de intermediairs herkend. Een enkeling vraagt zich of de interviews wel representatief zijn, omdat betrokkenen alles zo goed op een rij hebben. Dat zien we vaak anders. Een ander geeft aan dat de bezochte gezinnen zichzelf wel degelijk als armoedegezin zien (in tegenstelling tot de geïnterviewden). Ook schaamte speelt dan een rol.

Onze ervaring is ook dat sommigen goed kunnen rondkomen van hun beperkte budget. Anderen hebben 'nooit genoeg' en vinden dat ze recht hebben op allerlei voorzieningen. Bij sommigen zie je op het oog geen armoede, bij anderen is het een 'puinhoop'.

Vaak blijkt bij onze komst dat de aanvragers aan het eind van hun Latijn zijn. De gang naar de gemeente kost vaak moeite en vraagt assertiviteit. Niet iedereen beschikt daar over. Daarnaast is een aanvrager soms afhankelijk van de kwaliteit van de casemanager (Hoorn), dat zou niet zo mogen zijn.

Als knelpunt wordt gesignaleerd dat cliënten alleen op declaratiebasis gebruik kunnen maken van het participatiefonds. Ze moeten eerst voorschieten en dat is vaak onmogelijk, gezien de beperkte liquiditeit. Ziet de gemeente mogelijkheden dit anders te regelen, mogelijk kan Leergeld daarin een rol spelen. **(Bespreekpunt)**.

In tegenstelling tot de geïnterviewden in Enkhuizen lijkt de kennis van "cliënten in Hoorn minder vanzelfsprekend (strippenkaart).

Tenslotte wordt de suggestie gedaan om als Leergeld een maximaal aantal jaren ondersteuning te bieden en een maximum per jaar per kind. Dat vraagt om een interne discussie.

Reactie 1 Yvonne T.:

Ik heb de interviews nogmaals gelezen alvorens een reactie te geven.

Van de 5 geïnterviewden zijn er m.i. 4 uitzonderlijk positief over hun (financiële) situatie. Dit komt

mede door de riante regeling in Enkhuizen in de vorm van het Participatiefonds, waarvan ze bovendien volledig gebruik maken.

Enkelen van hen worden ook door familie ondersteund. Ik vind deze reacties uitzonderlijk. Ze hebben hun zaakjes in verhouding tot vele anderen goed op orde.

Lastig punt is dat gezinnen alleen op declaratiebasis gebruik van kunnen maken van het Participatiefonds. Dus eerst zelf betalen (voorschieten) alvorens te kunnen declareren. Dat geld hebben gezinnen heel vaak niet.

In de loop van de afgelopen jaren heb ik heel veel aanvragen voorbij zien komen op kantoor. Sinds 2 jaar doe ik ook huisbezoeken en dan zie je letterlijk ook andere kanten van de doelgroep. Sommigen kunnen vrij goed rondkomen van hun beperkte beschikbare budget. Anderen hebben 'nooit genoeg' en vinden dat ze recht hebben op allerlei voorzieningen. Bij het ene gezin merk je op het eerste oog weinig van het geldgebrek, ziet het huis er gezellig-verzorgd-opgeruimd uit, terwijl bij anderen het 'een puinhoop' is.

De geïnterviewde gezinnen kennen de regelingen in Enkhuizen en maken er gebruik van. In Hoorn lijkt het bij de gemeente minder soepel te lopen. Voor gezinnen in de bijstand zijn de voorzieningen (strippenkaart) beschikbaar en worden jaarlijks toegestuurd. Voor gezinnen met een laag inkomen (bijvoorbeeld uit werk) is het een stuk lastiger om in aanmerking te komen voor Bijzondere Bijstand. Bovendien lijkt er nog wel eens verschil in behandeling te zijn tussen de afzonderlijke case-managers. Kortom je kunt het treffen of niet .....

Met betrekking tot mijn recente huisbezoek in Enkhuizen. Na afstemming met de gemeente kon het bezochte gezin **bij uitzondering** de rekening van de contributie van de voetbalclub voor 3 kinderen rechtstreeks indienen bij het Participatiefonds. De sportkleding en fietsen zijn wel door Leergeld betaald.

Op zich zou dit ook onder de regeling van het Participatiefonds vallen, maar dit gezin met 7 kinderen had nauwelijks geld om te eten. Als er kinderbijslag binnen komt of KGB dan worden de nog openstaande rekeningen betaald. Van een inkomen van € 1282 p.m. is er na betaling van de vaste lasten bijna niets meer over.

Suggestie: het zou heel mooi zijn als het bestuur een regeling kan treffen met het Participatiefonds over cliënten van Leergeld. Terugbetalen aan Leergeld wat binnen de regeling valt en/of het rechtstreeks laten indienen van facturen van contributie, schoolkosten, e.d.

Vergelijkbare afspraken hadden we vroeger in Hoorn met de gemeente. Bezwaar is dat ingeval van terugbetaling aan Leergeld het weer extra werk op kantoor oplevert.

Over het algemeen zijn cliënten blij met en verrast over het bestaan van Leergeld en de mogelijkheden die Leergeld biedt. Gezien de toename van het aantal gezinnen en de duur van de tijd dat gezinnen een beroep (moeten) doen zou ik er voorstander van zijn om het beleid eens onder de loep te nemen. Bijvoorbeeld een maximum bedrag per jaar per kind en een maximaal aantal jaren ondersteuning door Leergeld.

Ik ben me ervan bewust dat sommigen deze mening niet delen maar een brede discussie hierover voeren op basis van de financiële gegevens die tegenwoordig per gezin beschikbaar zijn.

Het is een heel verhaal geworden. Hopelijk heb je er iets aan.

Reactie 2 Ludian J.:

Ik herken veel in deze verhalen als ik de gezinnen die ik bezocht heb, voor me zie.

Veel mensen zitten tegenwoordig in de schuldsanering, dan wordt het wel heel krap.

Het valt me op dat veel mensen uit de interviews goed kunnen plannen en sparen, als je daar moeite mee hebt, wordt het een stuk lastiger.

Het valt me op dat veel mensen zeggen zich niet te herkennen als armoede gezin, ik heb de indruk dat veel gezinnen waar ik kom, dat toch echt wel doen.

Ze schamen zich soms bijvoorbeeld om naar de Voedselbank te gaan, terwijl ze het wel nodig hebben. Ze beseffen ook dat hun kind niet aan sport mee kan doen, omdat ze het zelf niet kunnen betalen.

Reactie 3 Marianna van E.:

De interviews komen mij zeer bekend voor, zou zo uit de archieven van Leergeld kunnen komen! Verder weet ik niet wat er van te zeggen, behalve dat er misschien gevraagd moet worden bij een nieuwe aanvraag bij Leergeld of mensen al een tegemoetkoming uit het Participatiefonds krijgen.

Reactie 4 Ingrid K.:

Ik heb de interviews met de vijf gezinnen uit Enkhuizen met interesse gelezen.

Wat ik herken is de opvatting dat de uitkering voldoende is voor het levensonderhoud, maar dat de leuke dingen daar niet van kunnen worden bekostigd. Ook merk je dat niet iedereen van alle regels op de hoogte is. Mijn ervaring is dat het bij de gemeente Hoorn echt scheelt welke casemanager je hebt voor de informatie over de brugklasvergoeding of computervergoeding. Ook vraag ik me af of mensen met een laag inkomen uit betaalde arbeid wel voldoende op de hoogte zijn van regelingen als bijzondere bijstand.

Reactie 5 Gonnie B.:

Een reactie op de verslagen: Veel komt mij bekend voor. Zelf merk ik vaak dat de aanvragers bij Leergeld vaak aan het eind van hun Latijn zijn.

Om zelf naar de Gemeente te gaan kost vaak veel moeite en overredingskracht.

Ik ben bang dat deze mensen zich gemakkelijk laten wegsturen.

Je moet wel erg goed gebekt zijn en bekend met de voorzieningen om te krijgen waar je dan RECHT op zou hebben.

Daarom lijkt het mij zinnig de mensen die in een uitkerings situatie verkeren, te informeren over de betreffende mogelijkheden. Maar wellicht vereist dit een andere insteek bij de Gemeente loketten? In Enkhuizen lijkt e.e.a. zorgvuldiger te worden aangepakt.

Reactie 6 Yvonne S.

Dat het onderzoek in Enkhuizen is gedaan, komt voort uit het feit dat de Gemeente Enkhuizen zo'n goed armoedebeleid heeft. Het verbaast mij dan ook niet dat de resultaat van het onderzoek zo positief uitpakt. Het onderzoek is echter wel gedaan bij mensen die allemaal gebruik maken van het participatiefonds en zij kunnen een hoop aanvragen bij de Gemeente Enkhuizen. Het is van belang dat armoedegezinnen de weg weten en het voorstel van 'een informatieboekje af te geven bij aanvraag uitkering' lijkt mij dan ook een uitstekend idee. De een is nu eenmaal bijdehandter dan de ander. Sommigen kennen elke weg en anderen weten de weg helemaal niet te vinden en die laatste groep zal dus een ander interview laten zien.

Reactie 7 Gerda S. (Bestuurslid):

Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat de mensen die geïnterviewd zijn geselecteerd zijn door de gemeente. Als intermediair maak je het niet vaak mee dat mensen alles zo goed op een rijtje hebben en aangeven dat ze rond kunnen komen met hun uitkering. En zij voeren er zo 5 op. Nu heeft de gemeente Enkhuizen wel een royaal beleid. Wij hebben natuurlijk ook te maken met een groep die niet in aanmerking komt voor bijzondere bijstand n.l. de mensen die korter dan 3 jaar een laag inkomen hebben en degenen die in het schuldsanerings traject zitten. Dus blijft er, naast het sociale

beleid van de gemeente Enkhuzen, nog voldoende te doen voor Leergeld en dat zou een subsidie m.i. rechtvaardigen.